

POROČEVALEC

GLASILO KOLEKTIVA KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ

■ ŠTEVILKA 2 (20)

■ PTUJ, DECEMBER 1972

■ LETNIK IV.

ORGANIZACIJA ZK V KOMBINATU

Povečana dejavnost

Zaradi obsežnega političnega dega pri izvajanju ustavnih dopolnil ter zaradi pisma tov. Tita in Izvršnega biroja ZKJ je povečala tudi naša osnovna organizacija ZK v kombinatu svojo aktivnost. Sekretariat OOKK je bil pobudnik ustanovitve samoupravne komisije za izvajanje določil ustavnih dopolnil ter za imenovanje ustreznih podkomisij za pripravo potrebnih predlogov. Na sestankih oddelkov so bile zato zelo uspešne razprave, ki se še nadaljujejo. Sekretariat je tudi razpravljal o dosedanjem izvajanju sprejetih sklepov. Ugotovil je, da je bila dejavnost članov ZK primerna, dopuščali pa smo tudi nedoslednosti, ki so povzročale nepotrebna negodovanja med kolektivom ter tudi med kmeti.

Pri tem smo ugotovili, da so zraven dejanskih težav v pretežni meri za to odgovorni ljudje. Člani ZK pri tem nismo izvzeti, saj imamo v svojih vrstah med drugimi tudi devet direktorjev, deset upravnikov, pet računovodij ter vrsto delovodij, ki lahko bistveno vplivajo na pravilne odločitve in delo. Zato je razumljivo, da smo komunisti prepričani, da lahko marsikatero napako in težavo odpravimo z enotnimi akcijskimi nastopi. Sekretariat je sprejel akcijski program, ki so ga potrdili tudi vsi oddelki.

Že več časa dobivamo kritiko na račun poslovanja s kmeti. Vemo, da so bile in so še težave v kmetijski proizvodnji, v družbeni kot v privatni. Težko potrdimo nekatere poenostavljene trditve, da je za težave kmetov kriv samo kombinat. Pri tem razčiščevanju smo, žal, ugotovili, da so nekateri člani kolektiva, predvsem obrata za Kooperacijo, taka mnenja podpirali oziroma celo širili. Denar in roki plačil so dobivali v teh razpravah in kritikah prvenstveno vlogo, zanemarljivo pa je bilo širjenje sodelovanja in prave kooperacije, ki bi kmetom omogočala skladno z vloženimi sredstvi in delom polno udeležbo pri samoupravljanju. O tem je razpravljal tudi ožji politični aktiv pri občinski konferenci SZDL Ptuj ter je predlagal nekatere rešitve. Predloge so na kombinatu dobili samo-

upravni organi (DS KK), sindikalna organizacija ter osnovna organizacija ZK.

PREDLOGI AKTIVA SZDL IN STALIŠČA OOKK

Predlogi aktiva SZDL ter stališča naše OOKK zadevajo celoten kolektiv. Zato jih v celoti posredujemo. O teh stališčih se bo izjasnila še sindikalna organizacija ter DS kombinata.

Informacija političnega aktiva SZDL glasi:

Ožji politični aktiv, ki so ga zastopali predstavniki družbeno političnih organizacij in skupščine občine Ptuj, je razpravljal 11. 10. 1972 s predstavniki samoupravnih organov, vodstva družbeno političnih organizacij Kmetijskega kombinata Ptuj in predstavniki obrata za združeno kooperacijo KK Ptuj o organizaciji kombinata v smislu ustavnih dopolnil (XX. in XXI. dopolnilo) in Zakona o združevanju kmetov in priporočila na osnovi vsestranske razprave, v kateri so sodelovali vsi prisotni in zastopnika RK SZDL tov. Franc Simonič, iz Zadrugne zveze SRS tovariš Andrej Petelin, naslednjo rešitev:

1. Kmetijski kombinat Ptuj in obrat za kooperacijo tega kombinata bosta izvedla složno in enotno organizacijsko, gospodarsko in politično akcijo za reševanje samoupravnih odnosov med kmeti — kooperanti, obratom za združeno kooperacijo in drugimi obrati kmetijskega kombinata in bosta pri tem uporabljala naslednja osnovna izhodišča in priporočila:

1a) obrat za kooperacijo KK Ptuj naj postane pravna oseba kot najbolj ustrezna oblika za ekonomsko in politično rešitev tega vprašanja v sedanjih razmerah samoupravnih družbenih odnosov;

1b) ustrezno gornjemu priporočila aktiv, da bi lahko imel obrat za kooperacijo KK Ptuj v smislu sedanjih predpisov svoj žiro račun; tako bi lahko bolj uspešno rešili medsebojna premoženjska razmerja med KK Ptuj in obratom za združeno kooperacijo;

1c) obrat za združeno kooperacijo se obvezuje ob rešitvi gornjih dveh priporočil razviti samoupravne odnose v proizvodnih okoliščinah in bo izvedel pri teh okoliščinah

OBRATI, DELOVNE ENOTE IN SKUPNE SLUŽBE
KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ VAM ŽELIJO

SREČNO 1973. LETO

volitve v svete in upravne odbore in uveljavil pri njih zbor kooperantov. Te samoupravne odnose bo urejal samoupravni dogovor med samoupravnimi organi proizvodnih okolišev (ali združenih enot ali organizacij združenega dela z določenimi pravicami) in osrednji organi obrata za združeno kooperacijo KK Ptuj. Tem enotam bo zagotovil samoupravni organ obrata za združeno kooperacijo KK Ptuj posamično ugotavljanje dohodka, njegovo delitev in razpolaganje.

Obrat za združeno kooperacijo bo sklenil kot temeljna organizacija združenega dela samoupravni sporazum s KK Ptuj, ki bo urejeval samoupravne in druge odnose.

Gornja priporočila vam pošiljamo v vednost s prošnjo,

da jih obravnava vaš pristojni samoupravni ali drugi ustrezní organ in sprejme o njih svoja stališča. Prosimo vas, da nas obvestite o teh stališčih do konca oktobra tega leta.

Za občinsko konferenco SZDL predsednik
Zdravko Turnšek

Dostavljeno: Skupščina občine Ptuj, Komite obč. konf. ZKS Ptuj, Občinska konf. ZMS Ptuj, Občinski svet ZS Ptuj, Občinski odbor ZB NOV Ptuj, Predsedniku DS KK Ptuj, Predsedniku DS obrata za koop. KK Ptuj, Predsedniku OO sind. KK Ptuj, Sekretarju OO ZK Ptuj.

V vednost: Republiška konferenca SZDL Ljubljana, Zadrugna zveza SRS Ljubljana.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Član sveta federacije Miha Marinko med kombinatovimi v Narodnem domu

NARODNI DOM 18. 10. 1972

KOMBINATOVA PROSLAVA

Glavni direktor KK Ptuj, Cvetko Doplihar udeležencem slovesnosti, ki so v KK Ptuj že 10 let in več.

30. IX. 1972 je 66 delavk in delavcev dopolnilo 10 let nepretrgane delovne dobe pri Kmetijskem kombinatu Ptuj.

Po sklepu delavskega sveta iz leta 1971 prejmejo vsi zaposleni ob tem jubileju skromna priznanja za marljivo delo, za stalnost in za privrženost podjetju, zato da so znali velikokrat prebroditi tudi težke ure in vstrajati ter s svojim delom ustvarjati boljše delovne pogoje in boljše rezultate dela.

Delavci z daljšim stažem v podjetju so vedno ponos kolektiva. Govorijo o razvoju in perspektivi, o dobrih odnosih in primernem nagrajevanju: to je o delitvi ustvarjenih sredstev na OD, o pravilnem formiranju skladov, ki dajo sigurnost zaposlenim za razvoj podjetja in pomagajo prebroditi težke trenutke. Skratka pomenijo prepotrebno trdnost podjetja v današnjem precej nihajočem gospodarstvu.

Vsi, ki danes praznujete 10 let nepretrganega dela v kombinatu in drugi, ki so lani dopolnili 10 let in več dela v KK, predstavljate skupno več kot 50 % vseh zaposlenih, ali v številu letos 66 in lani 548 delavk in delavcev, kar predstavlja skupno 614 zaposlenih.

To je trdna osnova, ob kateri lahko mlajši vzljubijo podjetje, se marsičesa naučijo in lažje prebrodijo težave, katerih v naši kmetijski dejavnosti ne manjka.

OB SLOVESTNOSTI OVREDNOTENI USPEHI

Danes, ko smo se zbrali, da skupaj proslavimo, ne bomo dajali prednosti težavam. Pogovorimo se o uspehih, ki smo jih dosegli, kaj nas v bližnji bodočnosti še čaka in kako bomo usmerili svojo pot delovanja, da bomo vsi še naprej z veseljem delali v Kmetijskem kombinatu.

Gospodarjenje v tem letu se odvija dokaj ugodno. Pričakovali smo izredno slabo leto. S prizadevanjem zaposlenih, z nekaterimi sprejetimi merami, ki so ugodno vplivale na gospodarjenje v kmetijstvu, so rezultati nekoliko boljši od pričakovanih.

Tako kaže 9 mesečni pregled poslovanja naslednjo sliko: Celotni dohodek se je povečal od 166.582.000 din na 207.264.000 din ali indeks 124. Upravičeno pričakujemo, da bomo dosegli več kot 300 milijonov din celotnega dohodka do konca leta. Tudi rezultat je boljši od lanskega.

K tako velikemu skoku povečanja celotnega dohodka so posebno prispevali obrati Trgovina, Mlekarna, Kletarstvo, Kooperacija in Farma.

Ugoden končni rezultat pa je posebna zasluga obratov Kletarstvo, Mlekarna, Kooperacija, Kmetijstvo, Mizarstvo, Farma, Tehnoservisa, Mešalnice in obrata Trgovine. Na zadovoljstvo vseh pa je opravljala svojo dejavnost tudi gradbena ekipa.

Pri gozdarijih je znatno bolj izbil problem zamrznjenih cen, za katerega se v teh mesecih še ni našlo zadovoljivega zdravila. (Nadalj. na 3. str.)

ORGANIZACIJA ZK V KOMBINATU

Povečana dejavnost

(Nadaljevanje s 1. strani)

STALIŠČE OOKK KK PTUJ

Člani ZK smo zadovoljni, da se je tudi ožji politični aktiv začel baviti s problemi gospodarskih organizacij in njihovih organizacijskih težav, saj doslej tega naš kombinat ni opazil. Takšne podpore smo veseli in jo še pogrešamo ter smatramo, da bi morala to biti stalnejša oblika dela, ki bo nam v veliko pomoč. Enako menimo, da je, čeprav zelo pozno, aktiv načel vprašanja in reševanja organiziranosti v sodelovanju s kmeti kot enega izmed vprašanj, ki lahko z različno razlago škodljivo vplivajo na ekonomske in politične odnose v širšem območju kot je samo kombinat.

V akcijah o pripravah za ustanavljanje TOZD nam je razčiščevanje vseh pojmov zelo dobrodošlo. Samoupravni organi kombinata so že spomladl začeli z izvajanjem ustavnih dopolnil ter so imenovali v ta namen ustrezne komisije in organe, ki naj pripravijo materiale za razprave po kolektivih oziroma vsklajujejo vprašanja, ki bodo ob teh razpravah nastala.

Žal se informacija političnega aktiva SZDL nanaša samo na del našega kombinata, zato se tudi naše stališče predvsem omejuje na obrat za kooperacijo.

Organiziranost kmetov in obrata za kooperacijo v TOZD je logična posledica najboljšega načina poslovanja ter v tem ni bilo nikdar nasprotnih stališč. Nismo prepričani, da je lastnost pravne osebe tista edina in najbolj ustrezna oblika za ekonomsko in politično rešitev tega vprašanja.

Komisija CK ZKS za samoupravljanje, RS ZSS za samoupravljanje ter komisija RS ZSS za ekonomske odnose in ekonomsko politiko so sprejele v zvezi s tem svoja stališča in ocene, ki so objavljene v knjižici ZSS »Temeljna organizacija združenega dela«. V njej je zapisano stališče, ki ga citiramo:

»...pravna osebnost ne sme postati kriterij višje ali nižje stopnje samoupravne organiziranosti oziroma stopnje avtonomnosti organizacije združenega dela. Omejevanje priznavanja lastnosti pravne osebnosti nikakor ne sme pomeniti omejevanje samoupravnih — ustavnih pravic in dolžnosti delavcev v združenem delu. Pravna osebnost namreč ni lastnost, ki bi kakorkoli lahko povečevala in zmanjševala obseg samoupravnih pravic in dolžnosti neke temeljne organizacije združenega dela.

Lastnost pravne osebe tudi ne sme pogojevati stopnje razvitosti ekonomskih odnosov med TOZD v delovni organizaciji. Samo ekonomski

razlogi združevanja so lahko temelj nastajanja in spreminjanja ekonomskih razmer med TOZD v delovni organizaciji.

Lastnost pravne osebe z uveljavljanjem TOZD izgublja svoj nekdanji značaj. Lastnost pravne osebe ni več sestavina družbeno ekonomskega položaja vsakega samoupravnega subjekta. Na pravni osebnosti v prihodnje ne bi smele več temeljiti neke »širše« samoupravne pravice in dolžnosti. Pravno osebnost bi morali razvijati le kot funkcijo samostojnega ali skupnega poslovanja večjih samoupravnih subjektov.

Ker smo doslej zastopali enaka stališča, bi priporočilo političnega aktiva SZDL nujno moralo sloneti na objektivnejših in zelo jasno povedanih kriterijih, ki bodo dokazovali nasprotno potrebo pri nas.

Menimo, da aktiv ni obravnaval zadeve z vseh vidikov, ampak je prevladovalo subjektivno mnenje, podkrepljeno z enostranskimi težavami.

Ravno tako nam ni razumljivo, kdo se lahko obvezuje razviti samoupravne odnose, ki so absolutna pravica kolektiva in kmetov — kooperantov, le tedaj, če bodo izpolnjene zahteve po pravni osebi in žiro računu (glej 1. c točko!). Ali to pomeni, da sicer ni možno samoupravljanje?

Že sedanji statut kombinata predvideva organe upravljanja v obratu (glej čl. 242 do 264 statuta!), ki pa jih sedanji nosilci obljub niso ustanovili.

Pravna osebnost zadeva vse TOZD kombinata ter se bo rešila s sporazumom. Nihče ne trdi, da tak sporazum ne bo upošteval specifičnih pogojev sodelovanja s kmeti, če taka specifičnost zahteva drugačno pravno obliko. Menimo pa, da mora taka utemeljitev sloneti na trdnih osnovah ter je premalo samo poenostavljena trditev, da bo s pravno osebnostjo dosežen boljši položaj kmetov.

V kombinatu pospešeno delamo na uveljavljanju ustavnih dopolnil in organiziranju TOZD. Žal je povezanost, prepletanje interesov in specifičnosti posameznih dejavnosti tako, ki nam narekuje strpnost in veliko odgovornost pri reševanju ter je vsako forsiranje brez temeljito razčiščenih stališč lahko prej škodljivo kot koristno.

Na koncu se čudimo, da je v informaciji navedeno, da so sodelovali tudi predstavniki političnih in družbenih organizacij KK Ptuj, osnovna organizacija ZK kombinata pa ni dobila vabila.

Za OOKK pri KK Ptuj sekretar
Oton POLIČ

— op —

KOMBINATOVA PROSLAVA

(Nadaljevanje z 2. strani)
DELAJSKI SVET BDEL NAD
DELOM

Delavski svet podjetja je spremljal gospodarjenje v tem obdobju in ugotovil, da je zadovoljivo in da je možno realizirati predlog sindikata in odborov delavskega sveta, za plan in razvoj in kadrovskega ter povečati plansko vrednost točke za zadnje tri mesece od 2,30 na 2,60 din, to je za 13%. S tem povišanjem so tudi izkoriščene možnosti za izplačilo OD, ki nam jih daje sporazum.

Moram povedati, da bi bili rezultati lahko znatno boljši, če ne bi kmetijci imeli v tem letu izredne smole z vremenom. Tako je pomladi mraz, preobilni dež, poplave in toča ter na koncu še mrzlo vreme za časa zorenja grozdja onemogočilo normalne pridelke. Pričakujemo, da bomo s sprejetimi ukrepi za odpravo posledic poplav in neurja uspeli ublažiti škodo in tudi kmetijcem omogočiti normalno poslovanje.

V sklad za odpravljanje posledice poplav in neurja je tudi naš kombinat prispeval 2% od osebnih dohodkov zaposlenih, kar znaša 40.000.—din ali 4 milijone SD.

Z dobro zastavljenimi programi, sprejetimi ukrepi in pomoči družbe, z dobrim delom naših delavcev in vodilnega kadra smo uspeli napraviti v zadnjih letih velik napredek v proizvodnji živilske krme (Mešalnica), prašičjega mesa (Farma), kopirnih aparatov in servisne dejavnosti (Tehnoservis), proizvodnji saun (Mizarstvo), prodaji kvalitetnega haloškega vina (Kletarstvo), pitanju goved in obdelovanju zemlje ter proizvodnji poljščin (kmetijstvo) v kooperacijskem sodelovanju in oskrbi z reprodukcijskim materialom (Kooperacija).

SKRIBNO MORAMO GOSPODARITI

Pri tem moramo omeniti, da nismo imeli nobene velike skupne investicije, ki bi omogočila neko novo dejavnost. Omejili smo se na izboljšanje pogojev dela in modernizacijo proizvodnje v naših obratih. Verjetno je to bilo nujno. V bodoče pa bomo morali razmišljati o novih naložbah, ki bodo omogočile širitev dejavnosti in uvajanja novih, ki bodo omogočile zaposlitev tudi novim delavcem. Mi, ki že delamo, imamo dolžnost ustvarjati nova delovna mesta, z naložbami omogočiti zaposlitev tudi našim otrokom in višku delovne sile, ki se vsakodnevno pojavlja. Program razvoja Kmetijskega kombinata Ptuj je jasno načrtan. Do leta 1975 predvideva ta program 127.588,00 din novih naložb. Od tega 112.898.000 v osnovna in 14.690.000 v obratna sredstva.

Osvežimo ga z nekaj besedami:

Kmetijstvo kot naša osnovna dejavnost mora:

- S hidro in agromelioracijami pridobiti nove površine v dolini Pesnice in Polskave, ki danes niso sposobne za kmetovanje,

- izgraditi nove intenzivne nasade hmelja, vinogradov, sadja, lešnikov ter

- razvijati živinorejo.

Večji kmetijski pridelki žitaric in razvoj živinoreje sili v nadaljnji razvoj Mešalnice in Mlekarnice, intenzivni nasadi zahtevajo razvoj predelave grozdja in kletarstva, razvoj predelave sadja in kot zelo nujno klavnice in predelave mesa.

Pri vsem tem ima zelo važno funkcijo Kooperacija, ki je povezana v celoti z lastno proizvodnjo in predelavo v kombinatu.

Razvoj ene naših dejavnosti sili k razvoju tudi druge, ker je povezanost več kot očitna. Zato se tudi združevanje sredstev postavlja kot alternativa razvoja.

Pri tem ne smemo pozabiti tudi na dejavnosti, ki nas spremljajo in omogočajo dela, to so obrtne in servisne dejavnosti.

Posebno pomembno v bodočih letih bo gozdarstvo, ki bo imelo še naprej nalogo pogozdovanja odročnih in za kmetijstvo neprimernih površin. Pa tudi izvajanje programa pogozdovanja v Halozah. Že do sedaj je ta kolektiv ogromno napravil in pogozdil več 100 ha površin.

SLOŽNO SODELOVANJE

Povsem razumljivo je, da bomo tako velik program uredili samo v složnem sodelovanju, kot smo si ga začrtali v letu 1972. Tudi v bodoče naj ne bo omahljivcev, saj so vse naložbe prinesle korist slehernemu delavcu, zato smo tudi prav njim odgovorni, če bomo ta program nezadovoljivo izpeljali. Razen v proizvodnji in modernizaciji pa moramo napredovati tudi na samoupravnem področju in v vseh vidikih izboljšanja počutja in rekreacije delavca.

S statutom v letu 1971 in sporazumi v letu 1971 in 1972 smo napravili velik korak v izvajanju ustavnih dopolnil, ki je dajejo izključno pravico delavcu, da sam upravlja z ustvarjenim dohodkom neposredno. Pri tem se pa ne mislimo ustaviti, temveč izvesti vse, kar si naši delavci želijo in kar ustava predvideva. Na nivoju delovnih ljudi obstoja še večinsko načelo, dočim je v posrednih samoupravnih organih glavno vodilo samoupravno sporazumevanje. Bistvo je pri tem, da že imamo neposredno upravljanje z dohodkom, kar drugi šele uvajajo.

Predsednica delavskega sveta Maruša Grabrijan

Čestitamo slavljenecem

Drage tovarišice, dragi tovariši slavljenici, tovarišice in tovariši predsedniki DS organizacij združenega dela — obratov, tovarišica in tovariši direktorji in vabljeni gostje prisrčno pozdravljeni.

Kot predsednik DS si štejemo v čast, da vas lahko pozdravim v imenu DS in v imenu kolektiva kmetijskega kombinata ter vam slavljenecem čestitam. 10. let dela, velik del ustvarjalnega obdobja

v življenju človeka, ste posvetili delu v naši delovni organizaciji, zato vam hvala.

V letu 1971 je naša delovna organizacija Kmetijski kombinat slavila 10 obletnico ustanovitve. Po sklepu DS se naj v vsakem prihodnjem letu proslavi jubilej vseh članov delovne skupnosti kmetijskega kombinata, ki so dopolnili 10 let neprekinjene

(Nadaljevanje na 4. strani)

TRDNI DOGOVORI — JASNI PREDLOGI

Zato se moramo dogovoriti takoj, kako bomo imeli organizirano. Ali bomo kaj spreminjali? Koliko bomo imeli TOZD? Kaj so nam pokazale enoletne izkušnje dela po novem? Kako smo zadovoljni s čistimi računi, ki smo jih uvedli in kje so še pomanjkljivosti, ki nam onemogočajo boljše rezultate in jih želimo odpraviti.

Rad bi pa opomnil, da moramo posebno pri finančah biti zelo previdni. Obratna sredstva, ki jih imamo na razpolago, so ostala v isti višini kot so bila pred leti, ko smo imeli 10 in na to 16 milijard skupnega dohodka. Letos, kot sem že omenil, bo znašal 30 milijard. Tak velik napredek pri skupnem dohodku in rezultatu nam je omogočil dosedanj režim dela s finančami, ko smo razpoložljiva sredstva maksimalno koristili in obračali. Vsaka sprememba naj prinese samo boljše, zato naj bodo predlogi jasni in dokumentirani. Nesporno je pa mnenje naših delavcev, da bo kooperacija TOZD. Verjetno bi morali celo delavci kooperacije skupaj s kmeti razmisliti o dveh TOZD — Trgovini in kooperaciji, tako da bi čimbolj približali kooperacijo kmetu in res dosledno izvajali Zakon o združevanju kmetov. Devtmesečni rezultati to dejstvo zelo potrjujejo.

Pri tem pa se v interesu slehernega delavca moramo dogovoriti tudi za skupne sklade — rezervni, ki je obnem po potrebi solidarnostni

sklad, sklad skupne porabe in združena sredstva, ki bodo služila skupnemu razvoju točno po programu, za katerega se bomo vsi dogovorili. Brez tega dobrega podjetja, ni sigurnosti delavca, ni nadaljnega razvoja in odpiranja novih delovnih mest. Vse to si vsi želimo, za to smo se že doslej zavzemali. Sedaj pa se o vsem dogovarjamo, z ustvarjenimi sredstvi vsak neposredno upravlja. Kljub temu, da jih združuje ostane njihov lastnik in ve, kam in za kaj se bodo uporabila, kako in kdaj se bodo vrnila.

SKUPNI NAPORI, SKUPNE KORISTI

Težava je lahko samo, če si nekdo zmisli, da je posamezni del podjetja njegova ali ožja kolektivna lastnina in da vse dobrine iz tega morajo izkoristiti. Vse to je družbena lastnina in tako se moramo obnašati. Obvezuje nas namreč zahteva, da z družbenimi sredstvi čim boljše in racionalno gospodarimo ter dosežemo največje možne efekte. Težnja in želja posameznika nam ne more in ne sme biti vodilo.

Vse naše dosedanje delo nam je garancija za uspehe v bodoče. S pomočjo prekaljenih borcev za sodobne odnose, dobre delovne pogoje in vestno opravljanje dela, kot ste vsi tu zbrani, bomo sigurno uspeli in dosegli še lepše uspehe.

Vsem skupaj, ki slavite tako lepo obletnico, želim zdravlja, mnogo delovnih uspehov in zadovoljstva na delovnem mestu in v krogu vaših družin.

Rešujejo važna vprašanja

Po zadnjih volitvah sodeluje v raznih samoupravnih organih kombinata 313 članov delovne skupnosti. Od tega je 57 žensk in 26 mladincev. V vseh samoupravnih organih v kombinatu dela tudi 69 članov ZKS.

Po strokovni usposobljenosti sodeluje v teh organih 15 delavcev z visoko, 26 z višjo, 65 s srednjo in 6 z nižjo šolsko izobrazbo, 20 je visoko kvalificiranih, 65 je kvalificiranih, 42 polkvalificiranih in 74 nekvalificiranih delavcev.

Iz teh podatkov je razvidno, da smo volili v samoupravne organe vse premalo žensk in mladine. Mnogo premalo so zastopane žene in mladinci zlasti v delavskem svetu kombinata; v njem sodelujeta le dve ženi in dva mladincev.

V 52-članskih kolektivnih izvršilnih organih kombinata (odborih) sodeluje 10 žensk in 2 mladincev, v obratnih delavskih svetih in svetih delovnih enot pa je od 233 članov zastopanih le 45 žen in 22 mladincev.

Zanimivo je tudi sodelovanje delavcev v teh organih po strokovni izobrazbi. V delavskem svetu kombinata prevladujejo delavci z visoko, višjo in srednjo strokovno izobrazbo (3 z visoko, 5 z višjo in 15 s srednjo šolo), zelo malo pa je delavcev z drugimi kvalifikacijami (4 visoko kvalificirani in 1 kvalificiran delavec). Kvalifikacijska struktura kolektivnih izvršilnih organov (odborov) pa je naslednja: 10 delavcev je z visoko, 11 z višjo, 19 s srednjo, 1 z nižjo strokovno izobrazbo, 2 sta visoko kvalificirana, 9 pa je kvalificiranih delavcev.

Drugačna pa je izobrazbena struktura članov obratnih delavskih svetov in svetov DE. V teh organih imata visoko izobrazbo 2 delavca, višjo jih ima 10, srednjo 31, nižjo 5, 14 delavcev je visoko kvalificiranih, 55 kvalificiranih, 42 polkvalificiranih, 74 pa je nekvalificiranih delavcev. fg

Čestitamo slavljenecem

(Nadaljevanje s 3. strani)

delovne dobe. Jubilentom se izročijo spominska darila — ročne ure kot se je to v lanskem letu izvedlo za člane delovne skupnosti, ki so slavili ta jubilej. Ta sklep je potrdil DS na svoji 78 redni seji dne 11. oktobra 1972. leta.

V letu 1961 so se združila kmetijska gospodarstva »Dravsko polje«, »Haloze« in »Ptujsko polje«. S to združitvijo je bil podan temelj kombinatu, ki se je s poznejšimi priključitvami in novimi lastnimi naložbami večal in se razvil v delovno organizacijo, ki zaposluje 1200 delavcev, sodeluje s 3.000 kmeti in ustvarja 30 milijard SD celotnega dohodka.

PONOSNI NA USPEHE

O razvojni poti in uveljavljanju samoupravljanja v naši delovni organizaciji je bilo več povedanega na lanskoletni proslavi, zapisano v glasilu »Poročevalec in podrobno spremljano pri letnih obračunih gospodarjenja. Zato danes na tem mestu ne bi podrobneje obravnavali teh podatkov.

Prehojena pot nam dokazuje, da smo do sedaj vsa poslovna leta zaključili uspešno.

Rezultat gospodarjenja za obdobje 1. 1. do 30. 9. 72 nam zagotavlja uspešno poslovno leto kljub znanim težavam in nenormalnim vremenskim priklanam.

Jože Muhič deležen kot upokojenec posebne pozornosti

ČAKA NAS RESNO DELO

Na današnjem slavlju želimo na kratko navesti nekaj misli in želja, o delu, ki je pred nami. Vsi, ki smo danes tu prisotni, bomo skupno s sočlani delovne skupnosti odločilno vplivali na nadaljni razvoj naše organizacije in to s svojim delom, stališči in odločitvami.

Delavsko samoupravljanje, ki ima poglobljen temelj v ustavnih dopolnilih, nam daje pravico, da se organiziramo v TOZD in tako organizirani ustvarjamo in odločamo o delitvi ustvarjenega dohodka. Če pregledamo razvojno pot

samoupravljanja v naši delovni organizaciji ugotovimo, da je v smeri uveljavljanja samoupravnih odnosov narejeno mnogo.

V letu 1971 smo sprejeli dopolnjeni statut s katerim urejamo medsebojna razmerja, dolžnosti in pravice. Ta osnovni dokument samouprave imamo dopolnjen z več pravilniki, ki določajo delo na raznih področjih: organizaciji dela, delovnih razmerjih, odgovornosti delavcev, varstva pri delu, stanovanjski izgradnji, poslovnih tajnosti itd. Sprejet imamo samoupravni sporazum o delitvi dohodka po organizacijah združenega dela-obratih, ki določa, kaj se šteje kot dohodek, kaj in kako se deli celotni dohodek in kako se deli ostanek dohodka. V končni fazi je tudi samoupravni sporazum o načelih delitve osebnih dohodkov, ki bo urejeval odnose na tem področju. Ustavna dopolnila nas niso našla nepripravljene in nedelovne. Pred nami pa je še naloga, da se organiziramo tako, da bomo s samoupravnimi sporazumi vskladili odločanje in delo TOZD z interesi delovne organizacije kot celote.

ZAVEDAMO SE SVOJIH NALOG

Naša naloga je, da se organiziramo, da bo sleherni član delovne skupnosti aktivno sodeloval v TOZD, čutil dolžnost in pravico, ki mu jo kot ustvarjalcu — samoupravljav-

Komisija, ki je imenovana za uveljavljanje ustavnih dopolnil v naši delovni organizaciji, bo morala skupno s strokovnimi komisijami proučiti možnost najuspešnejše organizacije. Največja naloga pa nas čaka pri pravilnem obveščanju, zainteresiranosti in uresničevanju odločanja na neposrednega in slehernega člana kolektiva.

Dosedanji uspehi na tem področju nam dokazujejo, da bomo sposobni uresničiti te cilje.

Ker je danes slavje in ne delovni sestanek, še enkrat čestitam vsem slavljenecem in jim želim pri nadaljnjem delu mnogo uspehov.

Po vsebini nagovora preds.
DS Maruše GRABRIJAN

Zasluzena priznanja

Spominska darila — ure so dobili naslednji člani delovne skupnosti, ki so do 30. 9. 1972 dopolnili 10 let nepretrganega delovne dobe v Kmetijskem kombinatu Ptuj:

Iz DE TURNIŠČE: Cepek Roza; iz DE PRAGERSKO: Ban Ana, Malinger Alojzija, Raj Franc, Soršak Franc in Trafela Marija; iz DE TRNOVSKA VAS: Arnuš Ivanka in Horvat Jože; iz DE »OSOJ-NIK«: Govedič Branko in Žižek Ivan; iz DE PTUJ: Bračič Ivanka, Horvat Veronika, Tajhman Jožef in Vrščič Franc; iz DE STARŠE: Lorbek Elizabeta; iz DE PODLEHNIK: Feguš Maks, Hvalec Vinko in Širovnik Katarina; iz DE ZAVRČ: Kotar Ida, Kristovič Anton, Šešek Mihael in Vesenjaki Martin; iz skupnih služb obrata KMETIJSTVO: Šara Franja; iz obrata FARMA BEKONOV: Haladeja Alojz in Vidovič Ivan; iz obrata KOOPERACIJA: Mlakar Marija, Mlakar Rudolf, Prelog Franc in Travnikar Marija; iz obrata GOZDARSTVO: Brezinšek Jože, Horvat Josip, Krajnc Martin, Laporšek Franc, Plavčak Ivan, Rodošek Leopold, Rodošek Jožef, Toš Zinka in Žerak Viktor; iz obrata MLEKARNA: Šalamun Franc in Vilčnik Avgust; iz obrata »SLOVENSKE GORICE« Ptuj: Horvat Stanko, Kekec Pavel, Kozel Ivan, Mlakar Janez, Sušec Ivan, Svenšek Kristina, Zupanič Franc in Živič Genovefa; iz obrata TEHNOSERVIS: Ačko Adolf, Bežjak Ivan in Rijavec Valentin; iz obrata MIZARSTVO IN ŽAGA: Cafuta Alojz in Korošak Jožica; iz obrata TRGOVINA: Velušek Oto, Kolednik Majda in Radej Kristl; iz obrata MESALNICA IN SILOSI: Viher Alojz; iz SKUPNIH SLUŽB kombinata: Eržen Jerica, Jakomini Marija, Kozic Anica, Kolarič Ciril, Magdalenec Marija, Majcen Franc, Plavčak Anica, Rakuš Sonja in Šterbal Martina. fg

SPREMEMBE PREDVSEM V VSEBINI

Za izvedbo ustavnih dopolnil je imenoval DS KK Ptuj komisijo, ki nadaljuje svoje delo v štirih podkomisijah: za organizacijo, za finančna, za komercialna ter za pravna vprašanja.

Vse podkomisije pospešeno pripravljajo predloge, ki bodo pomagali kolektivom pri ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela (TOZD).

V stališnih posameznih podkomisij ni velikih odstopanj. Bo pa potrebno navdušenje na eni strani za popolno spremembo sedanje organizacije in poslovanja ter velika previdnost za drobljenje organizacij in za vskladitev sredstev na drugi strani.

Prevečkrat se mnenja razhajajo pri oblikah, zato zmanjka časa in moči za vsebinske spremembe. Kaj menim z vsebinskimi spremembami?

PO STATUTU IN SAMOUPRAVNIH AKTIH

Naš statut in drugi samoupravni akti določajo načine in postopke pri vseh zadevah samoupravljanja in poslovanja. Ugotavljamo pa, da se v praksi ravna drugače ali bolj točno, da zelo različno pojmuje iste zadeve. Na seji podkomisije za finančna vprašanja so prisostvovali vsi računovodji obratov in smo razpravljali o tem.

Tako smo zvedeli, da se delavski sveti obratov in enot sicer več ali manj redno sestajajo, da pa člani ne dobijo materialov pred sejami. O zadevah, ki so na dnevnem redu, poročata direktor ali računovodja. Na farmi npr. redno poročajo kolektivu tudi o količinskih dosežkih proizvodnje ter o finančnem rezultatu. Pisanih materialov zaradi obsežnosti podatkov ne dajajo članom sveta oziroma kolektiva.

Na kmetijskem obratu med letom manj razpravljajo, ker rezultati ne kažejo prave slike. Materialov ne dajejo, ker so navadno obsežni ter tudi časovno kasni. V Mizarstvu najprej poslušajo DS obrata branje iz bilance in delovnih nalogov, nato se tudi podobno poročata na sestanku kolektiva. Podobno je tudi pri drugih obratih. Gozdarstvo ima zelo razširjen teren ter ni skupnih kolektivnih sestankov. Tehnoservis ima težave z izmenskim delom. V obratu Trgovina je ves kolektiv svet ter razpravljajo ob investurah o manjkah in drugo. DS Mlekarnar se sestaja ob vsakem problemu; materialov sicer ne dajejo, je pa baje obveščeno popolna. V Kletarstvu se DS sestaja, včasih dobijo material, člani kolektiva pa ne. Kooperacija ima obsežen teren. Na proizvodnih okoliših so sicer vsako leto zbori kooperantov; predstavniki obrata jim razlagajo dosežene rezultate, delitev ostanka dohodka pa je skupna na nivoju obrata.

ZA SPODBUDAMI DEJANJA

Računovodji so ugotovili, da je s golimi finančnimi in drugimi poročili težko spodbuditi zaposlene k razpravi. Predvsem je splošna obveščena preslaba; premalo razlagamo kolektivu tudi ekonomske zakonitosti.

Na skupnih organih KK Ptuj — kot so DS, poslovni odbor ter drugi odbori, kolegija, sestanki sindikalnega odbora oz. sekretariata ZK, so vedno razdeljeni obsežni materiali in informacije. Zato člani teh dobljenih informacij ne prenašajo naprej, oziroma jih premalo.

Podkomisija smatra, da je prav v tem ena večjih preprek, da člani kolektiva premalo sodelujejo pri svojih pravicah in dolžnostih, ki jim jih zagotavlja ustava.

KORISTNA LE PRAVOČASNA OBVEŠČENOST

Obrati bodo morali pripraviti ustrezne materiale ter jih pravočasno dati članom voljenih organov. Ti člani bodo o tem razpravljali s svojimi sodelavci ter zvedeli za njihova stališča. Prenehati moramo vabiti člane samo z vabili ali celo telefonsko ali ustno tik pred sestankom. Delavec rabi več časa in več razlage, da bo razumel nekatere zelo zapletene probleme, tabele, številke in razmerja, saj se tem ne da v celoti izogniti.

Menim, da je tak način dela ena bistvenih sprememb, ki bo morala omogočiti dobro delovanje TOZD. Istočasno pa lahko ugotovimo, da takšno delovanje ne more niti pospešiti niti zavreti npr. pravna oblika TOZD, pač pa le subjektivne sile, to je kolektiv sam, predvsem pa vodstveni kader. —op—

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ OBRAT TEHNOSEKVIS

obvešča lastnike

MOTORNH VOZIL IN KMETIJSKIH STROJEV,

da odpre 15. 1. 1973 v Ptuj, Ormoška cesta 29

SPECIALIZIRANO TRGOVINO

z rezervnimi deli za kmetijske stroje in za druga motorna vozila.

Se priporoča in želi SREČNO NOVO LETO 1973.

INVESTICIJE 1973

O možnostih investiranja bi bilo nujno predočiti nekatere stvari, ki omejujejo investiranje v letu 1973. Ena od teh stvari je, da se ne smejo vlagati v osnovna sredstva niti lastna sredstva niti krediti za osnovna sredstva, če ni dovolj lastnih virov in kreditov za trajna obratna sredstva, da bi uravnovesili povprečne letne vrednosti zalog. Kot je že znano iz tričetrtletnega poročila pokriva podjetje s temi namenskimi sredstvi le nekaj nad 60 % zalog. Zato bomo morali iz ostanka dohodka povečati delež v trajna obratna sredstva, da bi dosegli ravnotežje. Če pa že zadostimo temu predpisu, še moramo imeti dovolj lastnih sredstev pri najemanju kreditov za potrebne udeležbe. Ko je neka investicija dograjena, se s tem zopet povečajo zaloge, ki jih je potrebno kriti, kot je že zgoraj omenjeno. Osnovna in obratna sredstva morajo biti stalno v nekem ravnotežju za najoptimalnejše poslovanje.

Vsako preveliko vlaganje v investicije lahko zelo negativno vpliva na poslovanje. Je pa tudi res, da moramo širiti proizvodnjo, saj vemo iz izkušenj, če ne vlagamo in obnavljamo osnovnih sredstev, to zopet negativno vpliva na neko organizacijo. Zato moramo najti pot in skladno z možnostmi vendar nekaj in-

vestiramo, kar je v skladu z našim programom razvoja.

Opisal bi le nekatere večje investicije, ki bi jih naj realizirali v letu 1973. V izdelavi so ti projekti:

- Hidro-in agromelioracije v Pesniški dolini za površino cca 400 ha. Projekti bodo končani v januarju 1973.

- Program za 17 ha hmeljskih nasadov v obratu Kmetijstvo. Projekt je gotov.

- Postavitev proizvodne hale za preselitev proizvodnje kopirnih aparatov, oziroma birotehničnih aparatov, v obratu Tehnoservis in kemične dejavnosti obrata Mlekarna. S tem bi bili prosti garažni prostori za kamione gozdarstva in prostori v Mlekarni za potrebe razširjene dejavnosti mlekarne.

- Nakup 60 krav mlekaric.

- Nabava mehanizacije in drobne opreme, ki jo je nujno nabaviti in zamenjati s popolnoma iztrošeno.

- Že vse odobrene investicije, za katere so bila odobrena denarna sredstva že več let (vinogradništvo).

Za uresničitev teh programov in vseh, ki jih nisem navedel, je pogoj, da bodo do 15. 1. 1973 predloženi bankam v odobritev. Vsi zahtevki morajo biti dokumentirani in ekonomsko upravičeni.

Direktor RTS:

Brglez Marjan, ing. agr.

PLAČILNA SPOSOBNOST

Ukrepi za izboljšanje

Zadnje čase sredstva javnega obveščanja več opozarjajo na nove zakone, ki bodo začeli delovati v l. 1973. Gre za predpise, ki želijo odpraviti dobršen del sedanjega načina poslovanja, ki je kljub obljubam povzročalo vedno večjo stisko za denarjem.

V čem je bistvo ukrepov, za katere nekateri trdijo, da bodo povzročili velike težave, drugi pa trdijo, da je le tako možno priti iz sedanjih težav.

Naštel bom samo nekaj ukrepov:

OROCANJE SVOJIH SREDSTEV

- Gospodarska organizacija lahko v bodoče oroča svoja sredstva n. pr. pri banki z namenom, da dobi kredit le, če ima prosta denarna sredstva za investicije, če ima v l. 1973 vsaj 60 % svojih virov ali virov iz dolgoročnih kreditov v svojih poslovnih sredstvih, če nima več kot 60

dni starih zapadlih obveznosti (te pa ne smejo biti večje kot 20 % vseh obveznosti) ter če nima nekrite izgube.

Gornja določila veljajo za vse organizacije, ki so pravna oseba. Skupno je doslej kombinat izpolnjeval gornje pogoje.

SANACIJSKI POSTOPEK

- Organizacije, ki imajo 45 dni nepretrgoma blokiran žiro-račun ali ne izpolnjujejo svoje obveznosti, ki so evidentirane pri SDK, morajo začeti sanacijski postopek (izjemoma je v l. 1973 dopustna blokada še 90 dni).

- Organizacije, ki imajo blokiran žiro-račun pa zraven tega lahko izplačujejo le 90 % poprečne osebne dohodka iz preteklega leta. Enako se zmanjšajo tudi drugi osebni izdatki, kot so štipendije, nagrade vajencem ipd.

Tudi ta določila se nanašajo le na organizacije, ki so pravne osebe.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Izvajanje sporazuma o načelih za delitev

V prejšnji številki Poročevalca smo poročali, da smo pred podpisom samoupravnega sporazuma kombinata o načelih za delitev osebnih dohodkov, med tem pa so pooblašteni podpisniki obratov dne 10. oktobra 1972 ta sporazum že podpisali. S tem dnem je sporazum tudi začel veljati, uporabljali pa ga bomo od 1. novembra 1972 t. j. 8 dni po tem, ko je bilo na predpisan način objavljeno, da je bil ta sporazum podpisan.

NOVO V SPORAZUMU

V politiki delitve osebnih dohodkov prinašajo novosti zlasti naslednji členi samoupravnega sporazuma:

● 13. člen, ki določa, da se mora opraviti vsklajevanje odnosov med analitičnimi ocenitvami delovnih mest najpozneje do 31. 12. 1972;

● 16. člen: z njim se ustanavlja medobratna komisija za vsklajevanje analitičnih ocenitev delovnih mest v kombinatu: to sestavljajo vsi predsedniki komisij za osebne dohodke iz obratov;

● 24. in 25. člen, ki uvajata izplačevanje dodatka na stalnost, t. j. dodatka na skupno delovno dobo in na delovno dobo v kombinatu;

● 27. člen: po njem se zniža delavcem, ki ne izpolnjujejo pogojev, zahtevanih s sistemizacijo delovnih mest, s katero mora biti vsklajena tudi analitična ocena, osebni dohodek za vsako manjkajočo stopnjo strokovne izobraz-

be za 5 %, za vsako leto manjkajoče prakse pa za 2 % od skupnega števila točk;

● 41. člen: po njem imajo delavci, ki se upokojijo po 1. novembru 1972, pravico do odpravnine, ki znaša polovico enomesečnega osebnega dohodka, če so bili v kombinatu zaposleni 5 do 10 let, oziroma enomesečni osebni dohodek, če so bili v delovnem razmerju v kombinatu več kot 10 let.

S tem členom je tudi določeno izplačilo ob smrti delavca — njegovi družini — enkratne gnotne pomoči v višini 1.000,00 din, ob smrti delavca zaradi nesreče pri delu v kombinatu pa 2.000,00 din;

● 82. člen zadoljuje obrate, da vskladijo s tem sporazumom svoje pravilnike o delitvi osebnih dohodkov, oziroma sprejmejo nove pravilnike, če teh doslej še niso imeli.

NALOGE, KI IZHAJAJO IZ SPORAZUMA

Samoupravni sporazum o načelih za delitev osebnih dohodkov nalaga naslednje naloge:

● da morajo tisti obrati, ki še nimajo nove sistemizacije delovnih mest, to takoj sprejeti;

● po sprejemu nove sistemizacije delovnih mest morajo komisije za osebne dohodke obratov takoj začeti z vsklajevanjem analitičnih ocen in to

a) tistih delovnih mest, ki doslej niso bila pravilno ocenjena in jih je potrebno

vskladiti z drugimi delovnimi mesti v obratu oz. kombinatu in

b) tistih delovnih mest, ki jih je treba vskladiti z novo sistemizacijo delovnih mest;

● najpozneje v mesecu decembru bo morala zasedati medobratna komisija za vsklajevanje analitičnih ocen v kombinatu, ki bo morala opraviti obsežno in odgovorno delo;

● komisije za osebne dohodke obratov bodo morale ugotoviti po podatkih, ki jih bodo pripravila vodstva obratov in kadrovska služba, koliko točk pripada posameznim delavcem na skupno delovno dobo in na delovno dobo v kombinatu. Pravica do tega gre delavcem od 1. 11. 1972 dalje;

● komisije za osebne dohodke obratov morajo ugotoviti, kateri delavci v obratu ne izpolnjujejo pogojev, ki se zahtevajo s sistemizacijo delovnih mest ter odločiti, za koliko % se zniža takim delavcem osebni dohodek zaradi manjkajoče izobrazbe, oziroma zaradi manjkajočih praktičnih delovnih izkušenj. Komisija mora tudi presoditi, katerim delavcem se lahko prizna po eno stopnjo izobrazbe za 20 let delovne dobe na istem ali enako zahtevnem delovnem mestu;

● skrajni rok za obe vskladitvi t. j. analitične ocene delovnih mest s sistemizacijo (27. člen sporazuma) in vskladitev odnosov med samimi

analitičnimi ocenami delovnih mest (13. člen sporazuma) je po tem sporazumu 31. 12. 1972;

● obrata Kmetijstvo in Gozdarstvo sta dolžna v svojih pravilnikih urediti kriterije stimulacije za dejansko šolsko oz. strokovno izobrazbo (za delavce s poklicnimi kmetijskimi šolami ipd.) za tiste delavce, katerih dela se obračunavajo po ceniku del;

● ko bodo opravljene vse doslej navedene naloge, so dolžni po ugotovitvah in sklepih komisije za osebne dohodke obratov direktorji obratov vsem zaposlenim delavcem v obratu izdati nove odločbe o določitvi števila točk za ugotavljanje osebnega dohodka. V teh določbah mora biti navedena osnovna ocena delovnega mesta, prikazano mora biti, koliko točk pripada delavcu po skupni delovni dobi in koliko za delovno dobo v kombinatu. V kolikor se delavcu osebni dohodek zniža po določbah 27. člena, mora biti obrazloženo, zakaj je komisija sprejela tak sklep.

Zoper to odločbo bo lahko vsak delavec, ki se bo čutil oškodovanega, vložil ugovor na obratni DS. fg

Osnutek novega pravilnika o varstvu pri delu

Glede na to, da je dosedanji pravilnik o varstvu pri delu KK Ptuj zastarel, ker je iz leta 1966 in ga ni več mogoče dopolnjevati, ker je prišlo v sedanjih letih do večjih sprememb, ki zahtevajo novi pravilnik o varstvu pri delu, bomo morali imeti novi pravilnik.

Le z nekaj primeri naj nakazem nastale spremembe, oziroma nove pravilnike:

● pravilnik o varstvu pri kmetijskem delu,

● pravilnik o sredstvih za osebno varstvo pri delu in osebni varstveni opremi

● pravilnik o načinu in postopku za opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov,

● pravilnik o periodičnih preizkusih delovnih pripravah in bioloških škodljivosti in mikroklima,

● pravilnik o opremi in postopku za prvo pomoč

● pravilnik za zaščito pred ropotom, itd...

Obrati si več časa želijo, da bi izdelali nove pravilnike o varstvu pri delu v povezavi s specifičnim delom posameznega obrata.

Splošni del pravilnika bi potrdil DS podjetja. Posamezne specifičnosti (posebni del) bi naj kot priloge dopolnjevali, sprejemali pa bi jih naj obratni DS.

Splošni del, ki ga potrdi DS, in posebni del, ki ga sprejme obratni DS, tvori celoto — pravilnik o varstvu pri delu.

Do konca junija 1973 bodo sestavljeni in potrjeni novi pravilniki o varstvu pri delu in s tem bo sestavljen celotni pravilnik o varstvu pri delu KK Ptuj. MZ

PLAČILNA SPOSOBNOST

Ukrepi za izboljšanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kombinat je doslej redno plačeval svoje obveznosti, zato trenutno ni bojzani za tak ukrep pri nas.

INVESTICIJSKI KREDITI

● Organizacija, ki nima toliko lastnih virov obratnih sredstev in trajnih kreditov za obratna sredstva, kot so njene poprečne letne zaloge, ne more vlagati v investicijske niti ne more dobiti investicijskih kreditov od bank. Po podatkih periodičnega obračuna per. 30. 9. 1972 je imel naš kombinat pokritih le 60 % svojih zalog. Razlika je 16 milijonov din.

Po doslej znanih podatkih tudi noben obrat ne izpolnjuje teh pogojev. Najvišji delež pokritja zalog imajo sedaj Farma bekonov, Mešalnica in silosi ter Kmetijstvo, ki imajo kritja za več kot 80 % zalog, sledi Mlekarna nad 70 %, Kletarstvo nad 40 % in Koperacija blizu 25 %. Drugi obrati nimajo trajnih obratnih sredstev.

Naše potrebe po investiranju so velike. Zato bomo morali storiti vse, da uredimo potrebno pokrivanje. To je možno s tem:

● da znižamo zaloge iz dejanske optimalne višine,

● da nam banke omogočijo spremembo kratkoročnih obratnih kreditov v dolgoročna (konverzija),

● da pokrijemo primanjkljaj z vlaganjem ostanka dohodka v sklad za trajna obratna sredstva. Po sedanjih izračunih pomeni to letno okrog 4,5 milijonov din iz dobička. Doslej smo sredstva namenjali predvsem za investicije.

Določila tega zakona veljajo za vse TOZD, ne glede ali je pravna oseba ali ne.

DOLŽNIKI

● Organizacija, ki ima 31. 12. 1972 dolžnike (kupce), ki ji dolgujejo več kot 90 dni, mora od teh dolgov odpisati v breme svojega rezultata 12,5 %. V naslednjem obdobju bo ta odpis celo 25 %.

Ta predpis bo prizadel tudi nas. Posamezni obrati imajo (kupce, ki dolgujejo skupno preko 90 dni blizu 5,5 milijonov din. Prvi so samo dolžniki npr. pri Mlekarni, ki ne plačujejo v 90 dneh blizu 2,5 milijonov din.

Predpis velja za vse TOZD neglede na pravno obliko.

PLAČILA SPOSOBNI KUPCI

O navedenih zadevah smo razpravljali na vseh organih,

na sejah podkomisij za organizacije TOZD na kolegiju in drugod. Zato so o tem tudi kolektivi obveščeni. Verjetno pa so razprave in prikazovanja posledič bolj površne, saj še vedno obstaja mnenje, da je važno predvsem prodati. Ali je kupec sposoben to plačati ali ne pa nas je doslej premalo zanimalo.

Odpis pa bo žal še povečan za tisti del terjatev do kupcev, ki smo jih sicer že tožili, izvršni nalogi pa vredi blokiranjih žiro-računov ne morejo biti plačani. Znesek toženih kupcev pa je trenutno 2,5 milijonov din.

TEŽAVE IN ŽELJE

Zahteve po solidnejšem poslovanju so v Jugoslaviji že dalj časa. Ukrepi, ki so bili v tem smislu sprejeti, so bili zaradi različnih vzrokov in pritiskov večkrat odloženi. Ali je to bilo v pomoč gospodarstvu ali ne, naj presodijo drugi. Dejstvo je, da novih odložitve ne bo, zato bomo morali skupno premagati težave, pa čeprav lahko to pomeni tudi zmanjševanje nekaterih naših želja po velikem prometu ali drugih ambicijah, ki ne bodo imela kritja v razpoložljivih sredstvih.

— op —

Misli s posvetovanja

Na posvetovanju vinogradnikov in na ocenjevanju vina 1971 so tolmačili udeleženci, da cenijo vina z velikega podravskega vinogradniškega rajona enako strokovnjaki pa tudi potrošniki in gostinci. Rezultati ocenjevanja vina zadnjih let kažejo na izredno kvaliteto in govorijo tudi o uspešni prodaji. Potrošnja vina se odraža v letošnjem letu in ni realno merilo zaradi deficita vinogradniške proizvodnje in izjemne konjunktore. Spomnimo se nekaj let nazaj, ko so ostajali letniki vina na zalogi in je bila naša prodaja kljub temu uspešna. Vsa ta leta pa so žela vina iz kombinatovih kleti navzlic mednarodni hudi konkurenci na sejnih v Ljubljani, Budimpešti, Tbilisiju v ZSSR in na degustacijah pri Kmetijskem zavodu v Mariboru, najvišja priznanja. Na našem območju rastejo najkvalitetnejša bela vina, ki so se uveljavila na domačem in tujem tržišču. To je bil odgovor na vprašanje pri posvetovanju.

KLETI Z LESENO VINSKO POSODO

Pravkar dokazan uspeh je dosežen poleg ugodnega sortnega izbora in velikih naporov strokovnjakov ob klasičnem načinu kletarjenja. Za razliko od modernih kleti iz betona in železa negujemo vino v naših kletih izključno v leseni vinski posodi. Vino, ki zori v zdravi hrastovi posodi, ohrani v največji meri sortne značilnosti, kar se odraža v izredno plemeniti cvetici in izraziti aromi.

Kletarska proizvodnja je razdrobljena v obratu kletarstvo v več proizvodnih kletih, kar povečuje proizvodne stroške. Prednjačimo v kvaliteti, v opremljenosti pa zaostajamo daleč za kletarstvi v Sloveniji in izven nje. Kolektiv se tega zaveda in bo moral več storiti v naslednjih letih za modernizacijo svojega obrata, prostorsko pa tudi glede tehnologije. Predvidevamo v naslednjih letih rekonstrukcijo prostorov v centralni kleti in ureditev kleti v Vodnikovih ulici.

VINO — ZDRAVA PIJAČA

Vino dobiva z rastjo življenjske ravni večji pomen. Je najbolj zdrava pijača, ki se že vsepovsod priznava kot prehrabeni artikel. Vedno večje so zahteve po kvalitetnih vinih, opaža pa se stagnacija ali celo zmanjšanje potrošnje manj kvalitetnih vin. To se močno kaže tudi v ceni posameznih vrst vina. V bodoče se moramo vse bolj usmerjati v proizvodnjo vrhunskih kvalitet. Od celokupne proizvodnje prodamo se-

daj 30—35 % kot vrhunsko vino z zaščitno znamko, vsa druga vina pa le pod oznako kakovostnih oziroma konzumnih vin. To se odraža tudi v boljši, oziroma slabši ceni, ki je že interesantna s sprostitevjo v letošnjem letu, ni pa še ekvivalentna proizvodni ceni in ne stimulira dovolj niti vinogradnika niti kletarja.

PRIDELEK 1971 — KVALITETEN

Še nekaj o kvaliteti pridelka letnika 1971. Vinarji ga primerjajo s kvaliteto letnika 1970, upoštevajoč pridelke pa je celo boljši. To je izjemno kvalitetni letnik; s temi vini bomo v čim večji meri napolnili arhivske kleti. Strokovnjaki se bodo morali teh kvalitet še dolgo spominjati. Prav nasprotje je letošnja proizvodnja, ki je dala v poprečju mnogo slabšo kvaliteto.

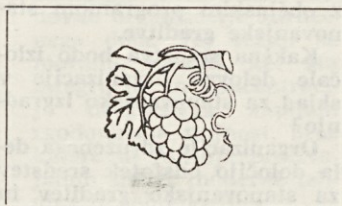
ZA RDEČE SORTE GROZDJA

Vinarji se navdušejejo zaradi ugodnih tržnih pogojev za obnovo vinogradov z rdečimi sortami grozdja. Tržišče se sve bolj usmerja na potrošnje rdečih vin. Njim zelo ustrezajo izredne lege na področju Mestnega vrha in Podgorcev. Ravno v tem času so razgovori o ureditvi večjega predelovalnega centra za rdeče in belo grozdje navedenih območij. Tu se bodo proizvajala visoko kvalitetna rdeča vina, ki so na tržišču dobro sprejeta in je povpraševanje po njih iz dneva v dan večje.

VINO V STEKLENICAH

Kljub temu, da še ni izšel zakon o obvezni prodaji vina v steklenicah, smo že prešli skoraj 100 % na stekleničenje vseh vin. S tem je vsekakor zajamčena kvaliteta in provenienca. Brez stekleničenja si ni mogoče zamisliti sodobne prodaje. Nekaj namiznih vin še prodajamo v lesenih sodih zlasti zasebnim gostilničarjem. V tem primeru je mnogokrat vprašanje poznejše pristnosti in originalnosti vina. Vsekakor pa zahteva takšen način prodaje v steklenicah več strokovnih naporov in dela, povzroča višje stroške na eni strani, da drugi pa je večji finančni učinek, ker je tudi poleg kvalitete glavni namen.

Mlakar inž. Janko

Nov kopirni aparat »Tehnomatic 250«

OBRAT TEHNO-SERVIS

Kolektiv za TOZD

Člani delovne skupnosti obrata Tehnoservis so razpravljali 15. 11. 1972 na kolektivnem sestanku o doseženih rezultatih III. trimesečja ter so pregledali poslovne rezultate v tem obdobju.

Ugotovili so, da poslovni uspeh ni izostal poleg tehnoloških, ekonomskih in kadrovskih problemov. Planske naloge, ki jih je prevzel kolektiv, so izvršene 100 % po fizičnem, kakor tudi po finančnem rezultatu navzlic dejstvu, da so v prvem trimesečju dosegli le 1,911.442,82 din in stroškov 1,976.436,34 din; to dokazuje, da je bilo v prvem trimesečju 64.993,52 din izgube. Ob taki situaciji je ukrenil obratni delavski svet in njegovi izvršilni organi vse potrebno po analizi dejanskega stanja, da se izboljša gospodarjenje v obratu.

S SKUPNIMI PRIZADEVANJI DO USPEHA

V prvem polletju je znašal dohodek 5,914.856,43 din in stroški 5,620.282,00 din, kar pomeni 294.574,43 din plusa. Ker tudi ta rezultat glede na postavljeni plan in realizacijo plana ni zadovoljil, so prešli k intenzivnejšemu in skrbnejšemu gospodarjenju z angažiranjem vseh zaposlenih, kakor tudi delovnih naprav, predvsem pa z angažiranjem vseh zaposlenih z daljšim delovnim časom. Nekateri člani kolektiva so bili tudi po 14 ur in več na svojem delovnem mestu. Rezultat tega vložene dela in truda ni izostal. V tretjem trimesečju so dosegli 7,490.764,16 din dohodka in 6,949.584,74 din stroškov ter 541.179,42 din čistega dohodka. Iz tega sledi, da so plan realizirali z 88,58 odstotka dohodka in 98,49 odstotka čistega dohodka.

Tudi poprečni mesečni neto osebni dohodek je na primerni višini in dosega 1.720,00 din po zaposlenem, najnižji

osebni dohodek pa že presega 1.000,00 din.

RAZVOJNE MOŽNOSTI IN USPEHI

Za obrat »Tehnoservis« je značilno, da se iz leta v leto močneje razvija ter dosega povečani dohodek. Poleg osnovne uslužnostno-remontne dejavnosti ima še proizvodno dejavnost, tj. proizvodnjo kopirnih aparatov, ki dosega vsestranske dobre uspehe. Tako so izdelali letos nov kopirni aparat Tehnomatic 250 in so ga že razstavili na mednarodnem sejmu »Interbiro 72« v Zagrebu kot edini jugoslovanski proizvajalec.

Člani kolektiva so sprejeli na sestanku 15. 11. nalogo, da bodo povečali dohodek v letu 1973 za 2,250.000,— din in sicer tako, da odpredo s 1. januarjem 1973 novo trgovino z rezervnimi deli za kmetijske stroje in za druga motorna vozila. Povečali bodo uslužnostno dejavnost, še posebej pa proizvodno dejavnost. Med nalogami kolektiva je tudi izgradnja proizvodne hale, nadaljnega poročstva za povečanje dejavnosti in za doseganje večjih poslovnih rezultatov.

Na zboru delovnih ljudi so se še odločili za ustanovitev temeljne organizacije združenega dela obrata »Tehnoservis« ter so ugotovili, da ima obrat vse značilnosti temeljne organizacije združenega dela v okviru podjetja. Kmetijski kombinat Ptuj. Sklenili so tako organizirati temeljno organizacijo, da ne bo pravna oseba, bo pa z enotnim ziro računom podjetja, ki ga bo vodila interna banka podjetja. S tem se dajo zagotoviti interesi razvoja podjetja kot celote ter interesi temeljne organizacije združenega dela oziroma delovnega človeka v temeljni organizaciji združenega dela obrata Tehnoservis.

L.

Bodoče financiranje

Kaj nam prinaša novi zakon o programiranju in financiranju stanovanjske gradnje?

V letu 1972 smo dobili posebno ustavno dopolnilo republiške ustave o stanovanju, ki na nov način opredeljuje skrb za stanovanje in potrjuje posebni družbeni pomen stanovanjskega gospodarstva. Po tem je v republiki sprejeta tudi nova zakonodaja za področje stanovanjske politike in sicer: Resolucija o nadaljnjem stanovanjskem gospodarstvu, Zakon o programiranju in financiranju stanovanj in Zakon o ustanavljanju občinskih solidarnostnih skladov.

Zakon o programiranju in financiranju stanovanj konkretizira resolucijo o nadaljnjem stanovanjskem gospodarstvu. S tem zakonom in z ustavnimi dopolnili se razglasa stanovanjsko gospodarstvo za dejavnost posebnega družbenega pomena; v njo se postopoma vnašajo ekonomski in socialni odnosi.

Delovni ljudje in občani morajo zlasti sami skrbeti za lastnimi sredstvi za reševanje svojega stanovanjskega vprašanja, pri tem pa jim zagotavlja družbeno skupnost po načelu solidarnosti in iz socialnih odnosov določeno denarno pomoč.

DOVOLJ SREDSTEV ALI LE MINIMUM

Po zakonu, ki našteva le minimalne elemente občinskega programa stanovanjske graditve, kar pomeni, da lahko občinska skupščina te elemente razširi oz. dopolnjuje, gre zlasti za prispevno stopnjo za stanovanjsko izgradnjo iz bruto osebnih dohodkov in za financiranje družbene izgradnje stanovanj.

Takšna zakonska ureditev je skladna z določbami 5. točke XLIII. dopolnila. Po njem lahko zakon določa le temeljna načela na določenih področjih, med drugim zlasti na področju stanovanjske graditve in njenega financiranja.

V okviru občine se svobodno sporazumevajo organizacije združenega dela o višini sredstev in financiranja stanovanjske graditve. To sporazumevanje pa mora zadostiti minimalnim zakonskim določilom.

Kolikor se po samoupravnem sporazumu določijo nižja sredstva, kot jih predvideva zakon o stanovanjski izgradnji, potem so občinske skupščine dolžne po zakonu sprejeti odlok o minimalnih sredstvih in pogojih, ki ga morajo organizacije združenega dela upoštevati in spoštovati.

S tem je dana vsa možnost za samoupravno sporazumevanje na področju stanovanjske izgradnje, nad minimalnimi pogoji, ki jih določa zakon.

Zagotovljena je družbena skrb za zagotovitev primerne stanovanjske izgradnje.

Z občinskim odlokom pa bodo organizacije združenega dela, ki poslujejo z izgubo in ki so v sanacijskem postopku, delno ali pa v celoti oproščene izločanja stanovanjskega prispevka v stanovanjski sklad, s katerim razpolaga stanovanjska skupnost.

NA ŠIROKO ZASNOVANO SODELOVANJE

Subjekti, ki sodelujejo v sistemu programiranja stanovanjske graditve so: organizacija združenega dela in druge samoupravne organizacije; družbene politične skupnosti in državni organi; solidarnostni stanovanjski skladi in skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

Zraven omenjenih subjektov pa so dolžni po svojih močeh zagotavljati sredstva za stanovanjsko izgradnjo še delovni ljudje in občani kot stanovanjski interesenti.

V skladu z načelom resolucije o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva določa zakon, da delovni ljudje in občani gradijo, kupujejo, rekonstruirajo stanovanja ali stanovanjske hiše z lastnimi denarnimi sredstvi po svojih močeh in s posojili za zidavo, nakup in rekonstrukcijo stanovanj.

Pri tem seveda ni ovire, da delovni ljudje in občani pridobivajo stanovanja v zasebno last povsem z lastnimi denarnimi sredstvi. Raven osebnega dohodka in visoka cena stanovanj narekujejo potrebo, da pomaga družba občanom z dodatnimi sredstvi v obliki posojil ne glede na to, če gradijo ali kupujejo stanovanje za zasebno last.

Občani, ki se vključujejo v okvir občinskega programa stanovanjske graditve so lahko deležni omenjene pomoči. Občani, ki se vanj ne bodo vključevali, te pomoči ne bodo deležni.

Kot družbena pomoč se smatra posojilo, ki pa se lahko po zakonu pridobi le ob lastni udeležbi.

V ta namen lahko organizacije varčujejo svoja sredstva pri poslovni banki z namenom, da bi pridobili bančna sredstva oz. posojila za stanovanjsko izgradnjo. Ta sredstva lahko uporabijo za posojila svojim delavcem, ali pa za direktno gradnjo novih

stanovanj ali hiš ter za njihovo rekonstrukcijo.

POSEBNOSTI SOLIDARNOSTNEGA SKLADA

Nova institucija v sistemu financiranja stanovanjske graditve je tako imenovani »solidarnostni sklad«. Solidarnostni skladi so po zakonu pravne osebe in se s sporazumom lahko ustanovijo za območje cele občine ali več občin skupaj.

Ti skladi razpolagajo s sredstvi:

- ki se izločajo po zakonu o programiranju in financiranju stanovanjske graditve,

- ki jih družbeno politična skupnost vložijo v solidarnostni sklad za doseg ciljev sklada,

- s prostovoljnimi in vlaganjem organizacij, skupnosti ter občanov,

- sredstva, ki se vlagajo v sklad po posebnih predpisih,

- neporabljena sredstva po zakonu iz prispevka o gradnji stanovanj za udeležence NOB,

- anuitete iz posojil, ki so bila odobrena iz sredstev solidarnostnega sklada.

Iz sredstev solidarnostnih skladov se bo zagotavljala družbena pomoč za reševanje stanovanjskih problemov določenih občanov, ki so socialno ogroženi zaradi nižjih družinskih ali drugih dohodkov.

Vsi vlagatelji za družbeno pomoč, vplačajo v solidarnostni sklad tiste občine, na katerem območju ima delavec oz. občan stalno bivališče in to v višini, kot je z odlokom odločila skupščina občine, na katerem območju je sedež organizacije združenega dela.

Solidarnostni skladi v občini bodo morali upoštevati predvsem socialni status družin in občanov.

VPLIVEN SOCIALNI MOMENT

Tudi poslovna banka bo morala pri svojih vlagateljih — varčevalcih za stanovanjsko izgradnjo upoštevati zraven ekonomskega tudi socialni moment oz. socialno stanje posojilojemalcev.

Glede na to, da še stanarina v letu 1973 ne bo v celoti ekonomska, bodo tudi stanovanjska podjetja morala s prostimi sredstvi podpirati uresničevanje ekonomskih in socialnih momentov v skladu z občinskim programom stanovanjske graditve.

Kakšna sredstva bodo izločale delovne organizacije v sklad za stanovanjsko izgradnjo?

Organizacije združenega dela določijo odstotek sredstev za stanovanjsko graditev in

za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu. Ta sredstva vlagajo v svoj sklad skupne porabe ob vsakem izplačilu osebnega dohodka od skupnega zneska sredstev, iz katerih se plačujejo prispevki. Iz tega sklada odvajajo organizacije del sredstev kot družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu — v solidarnostne stanovanjske sklade, del sredstev pa združujejo pri poslovni banki kot vezana sredstva za kreditiranje stanovanjske graditve. S preostalimi sredstvi v skladu skupne porabe pa organizacije združenega dela samostojno gospodarijo, kot je predvideno s programom za reševanje stanovanjskih potreb njihovih delavcev.

Kakšni kriteriji bodo sprejeti v ptujski občini?

V občini Ptuj se predvideva po samoupravnem sporazumu, ki je v razpravi med občani in organizacijami združenega dela, najnižji odstotek sredstev za razširjeno reprodukcijo stanovanj in družbeno pomoč v višini 6 % od bruto osebnega dohodka. Navedena sredstva naj bi se dajala kot družbena pomoč v občinski solidarnostni sklad in sicer v višini 30 %, 30 % sredstev bi naj organizacije združenega dela vezale pri Poslovni banki za potrebe kreditiranja stanovanjske izgradnje, s preostalimi sredstvi, t. j. 2,4 % ali 40 % pa bodo organizacije združenega dela razpolagale same po programu za reševanje stanovanjskih potreb.

Kmetijski kombinat Ptuj anketira na podlagi oz. na predlog odbora za družbeni standard in po sklepu DS podjetja ravno v tem času zaposlene delavce z namenom, da bi ugotovil stanovanjsko stanje zaposlenih glede na doseženo raven zadovoljevanja stanovanjskih potreb, sedanje in bodoče želje ter potrebe zaposlenih delavcev v skladu z bodočimi možnostmi naše delovne organizacije ter z namenom, da bi našli najobjektivnejša in najpravičnejša merila za zadovoljitev stanovanjskih potreb čim večjemu številu delavcev ter za sestavo realnega programa bodočega stanovanjskega gospodarstva. S. G.

DA ali NE?

V pripravah o predlogih organiziranosti v KK Ptuj ter ustanavljanju TOZD se prej ali slej srečamo z vprašanjem sredstev. Tu so mišljena predvsem sredstva, ki jih ob koncu leta po zaključnem računu namenjamo v razne sklade iz ustvarjenih dohodkov obratov in enot oz. v bodoče TOZD.

Sedanja določila statuta določajo:

● Formira se skupni rezervni sklad; vsaka vloga ostane last obrata, ki ga koristi za (s statutom) določene potrebe. Če so potrebe večje, kot so naložena sredstva obrata, se razlika smatra kot posojilo.

● Sklad skupne porabe je skupen ter ima popolno obliko sklada solidarnosti: vanj vlagajo vsi aktivni obrati, upravljajo pa ga vsi člani kolektiva za skupno dogovorjene potrebe rekreacije, pomoči v nesreči prizadetim, za tople malice in podobno. Tako vsaj pri tem ublažujemo razlike v osebnih dohodkih, ki nastajajo pri delu v proizvodnji, predelavi in trgovini.

● Sredstva za izgradnjo stanovanj zbiramo skupno ter jih koristimo za pomoč pri gradnji stanovanjskih hiš za poslenih in za nakup družbenih stanovanj. O tem odloča odbor na predlog DS obratov vse po določilih ustreznega pravilnika.

● Sredstva za poslovni sklad se formirajo po obratih. 60 % je namenjeno za izvedbo programov obratov, 40 % pa se zbira v skupnih sredstvih. Ta so namenjena predvsem za nove naložbe; zanje se vsi obrati s programom skupno dogovorijo. Služijo tudi za pokrivanje manjkajočih sredstev pri investicijah posameznih obratov. So v vlogi posojila.

SKUPNI INTERESI IN NALOŽBA

Sedanji predlogi za ustanavljanje TOZD so podobni. Različni so le predlogi pri poslovnem skladu. Nekateri menijo, da mora ostati 100 % poslovnega sklada na TOZD, ki naj služi le za potrebe te organizacije. Če bo TOZD ugotovila, da ima skupne interese z drugo TOZD, se bo z njo pogovorila o morebitni skupni naložbi. Potrebe drugih TOZD pa naj rešujejo same. Drugi pa menijo, da bi kazalo sedanji princip izpolnjen ohraniti, saj bomo le

tako sposobni v bodoče širiti tudi kako novo dejavnost. Trdijo tudi, da ni naša dolžnost skrbeti samo zase, temveč moramo skrbeti tudi za naše potomce s tem, da jim z novimi kapacitetami odpiramo nova delovna mesta, sedanjim obratom pa z odpiranjem novih dejavnosti omogočimo največjo možnost koriščenja razpoložljivih kapacitet. Doseči moramo le, da bodo o takšni naložbi odločali res vsi, ki so sredstva tudi ustvarili. Stališča bodo seveda razčiščena v razpravi po kolektivih, naša dolžnost pa je pravilna razlaga. Vemo tudi, da upravljavne s sredstvi ni samo pravica, ampak je pravica, ki nosi s seboj vse posledice pravilne ali napačne odločitve.

Ali smo res prepričani, da kombinat ne potrebuje več skupnih naložb, kot so bile v preteklosti Tehnoservis, Farma prašičev ter Silosi in Mešalnica?

Na koncu bom citiral mnenje enega aktivnih tvorcev naše Ustave tov. Edvarda Kardelja, ki je zapisal:

»Pomembna naloga je razčistiti družbeno gospodarske odnose v razmerah samoupravljanja. 21. in 22. ustavno dopolnilo sta sama po sebi pokazala dovolj jasno smer, a vendar samo smer. Kot ustavni sta namreč dovolj jasni in je prek njih mogoče videti bistvo stvari.«

BREZ IZOGIBANJA SPORNIM VPRAŠANJEM

V novih zakonih o družbenem delu pa moramo razčistiti vsa sporna vprašanja in teh je veliko. V zvezi s temi zakoni se srečujemo z dvema skrajnostima oz. z dvema vrstama odpora. Po eni strani se je pokazala težnja zaradi stihijske reakcije na tehnokratizem, razne monopole in nepravilnosti v družbeno gospodarskih odnosih, da bi bilo zdaj treba takorekoč vse drugače obdelati in vse prenesti na nekakšne avtarktične osnovne organizacije združene dela. Tej težnji se moramo upirati, ker sta integracija in koncentracija družbenega kapitala zgodovinska nujnost, brez katere ni razvoja proizvodnih sil ter moderne tehnike in tehnologije.«

— op —

V srednjeročnem razvoju kmetijstva 1971 — 1975 so predvidena velika povečanja proizvodnje v vseh panogah. V tem članku bi se omejili na živinorejsko proizvodnjo, oziroma na možnost povečanja proizvodnje mleka in mesa.

Iz podatkov je razvidno, da je mariborska regija (občina Maribor, Ptuj, Lenart, Slov. Bistrica, Ormož) proizvedla v letu 1971 cca. 17.900.000 lit. mleka, v letu 1975 pa je predvideno 28,4 milj. lit. mleka; proizvodnja tržnega klavnega goveda pa je predvidena od leta 1971 na leto 1975 od 9.500 ton na 14.000 ton.

Povprečno je v SRS predvideno povečanje proizvodnje mleka za 49 %, v mariborski regiji pa za 58 %.

Povprečno je predvideno povečanje števila govejih pi-

šalnično predelavo pri Poslovnem združenju za močna krmila projekta za povečanje proizvodnje krmil od 250.000 ton na 500.000 ton ali 100 % povečanje.

Na našem obratu Mešalnica — silosi je predvideno po srednjeročnem planu, da bi morali v letu 1975 proizvesti 35.000 ton krmil. Že letos je na naših obratih potrošeno cca 30.000 ton krmil. Kapacitete mešalnice so izkoriščene. Zraven tega še kupuje obrat za kooperacijo krmila pri drugih mešalnicah. To pomeni, da bi morali v letu 1973 pripraviti projekte za povečanje kapacitete, v letu 1974 pa pristopiti k izgradnji. Predvidevamo skupno kapaciteto cca 50.000 ton letno, kar bi zadoščalo za razvoj do leta 1980. Koliko bo stala rekonstrukci-

OBRAT MEŠALNICA IN SILOSI

Povečanje proizvodnje

tancev v SRS za 38 %, v mariborski regiji za 47 %. Teh nekaj številč naj bo za grobo orientacijo, kaj vse bo potrebno narediti, da bo to uresničeno. Že stari pregovor pravi: »krava pri gobcu molze«. Obstajajo tudi plani v poljedelski proizvodnji, kjer bi povečali in izboljšali osnovno krmo za našo živino. Kljub povečanju proizvodnje raznih krmnih rastlin in žit za živino bo v Sloveniji še vedno primanjkovalo samo koruze 170.000 ton.

Zraven osnovne krme, ki se pridelava v primarni proizvodnji, so za razvoj intenzivne živinoreje potrebna močna krmila. Ta v vse večji meri uporabljajo v razvitih deželah in tudi pri nas. Leta 1958 smo imeli v Sloveniji edino tovarno močnih krmil v Ljubljani. Celo kmetijski strokovnjaki so bili mnenja, da je ta prevelika za naše potrebe. Ta je proizvajala prva leta od 20.000 — 25.000 ton krmil. V letu 1971 je že v Sloveniji obratovalo 10 mešalnic s skupno kapaciteto 250.000 ton krmil. V tem je prispevala naša mešalnica 10 %. Statistike danes računajo intenzivnost živinoreje neke dežele tudi po tem, koliko krmil se proizvede na prebivalca v neki deželi. Po preprostemu računu je v Sloveniji cca 2.000.000 prebivalcev, kar pomeni, da se po prebivalcu pridelava 125 kg krmil. V razvitih živinorejskih deželah se te številke gibljejo od 600 — 750 kg.

Vse to kaže, da je potrebno to vrsto proizvodnje močno povečati, v kolikor želimo omogočiti povečani proizvodnji živinoreje na družbenem in preko kooperacijske proizvodnje na privatnih kmetijah. Izraba strojev v mešalnični industriji je zelo hitra. V 8 letih je izrabljena oprema. Ravno tako je hitra ekonomska zastarelost. Oprema mešalnice, ki je bila grajena pred osmimi leti, je danes zastarela.

Iz vsega navedenega se pripravlja za vso slovensko me-

ja — povečanje kapacitet, še danes nimamo podatkov. Verjetno smo v boljšem položaju kot so druge mešalnice, saj imamo dovolj skladiščnega prostora za surovine. Ta del pa je pri mešalnicah investicijsko najdražji.

Direktor RTS:
Brglez Marjan, ing. agr.

Učinkovito varstvo

Z ustavo SFRJ v čl. 37. str. 4 je proklamirano načelo, da je namenjena delovnemu človeku pravica na osebno varnost, zdravstveno in drugo varnost pri delu. Ustava imenuje to varnost varstvo pri delu. Temeljni zakon o varstvu pri delu je novi in prvi zakon za varstvo pri delu. Stari pojem higiensko tehničnega varstva je izhajal iz načela zakona o delovnih razmerjih iz leta 1957. Z njim so bile v glavnem odrejene temeljne obveznosti delovnih organizacij in dolžnosti ter pravice delavcev.

Temeljni zakon o varstvu pri delu opušta stari pojem higiensko tehničnega varstva (HTV) ter uvaja obširnejše in celovitejše pojmovanje VARSTVA PRI DELU.

Nov pojem VARSTVA PRI DELU pa zajema celoto medsebojno povezanih tehničnih, zdravstvenih, socialnih in drugih ukrepov, sredstev in dejavnosti, s katerimi se preprečujejo in odpravljajo vzroki poškodb in zdravstvenih okvar delovnih ljudi pri delu. Iz take opredelitve izhaja, da je poglobljena naloga varstva pri delu ustvarjati varne delovne pogoje. Ustvarjati pa se morajo vsaj tako varni delovni pogoji, kot to določajo pravne norme o varstvu pri delu skladno z dosežki jugoslovanskega gospodarstva. MŽ

OBRAT KLETARSTVO
»SLOVENSKE GORICE«
P T U J

PIJ DOBRO,
PIJ
PRISTNO HALOŠKO

Letošnji rezultati spodbudni

Rezultati, ugotovljeni ob polletju letos, so povzročili za-
skrbljenost. Ob 30. 9. 1972 pa nam puščajo rezultati upanje na
soliden končen rezultat letošnjega poslovanja.

Ob polletju smo ustvarili ob 130 milijonskem celotnem do-
hodku le 2.198.000.— din ostanka dohodka (dobička) Tako smo
ustvarili na 100.— din celotne realizacije 1,7 din dobička, torej
je stopnja dobička 1,7 %.

30. 9. smo ustvarili ob 207 milijonskem celotnem dohodku
5.738.000 din dobička, kar je 2,8-% stopnja oz. na 100 din realiza-
cije 2,8 din dobička. Povečanje je torej veliko, kljub temu pa
predstavlja skromen rezultat. Skromen zato, ker se za I. polletje
ugotavlja, da so dosežki drugih dejavnosti v Ptujju precej bolj-
ši tako je imelo gostinstvo na celoten dohodek 3,7 % ostanka
dohodka, gradbeništvo 6,6 %, obrt 7,9 %, promet 9,3 % ter in-
dustrija 11 %. Trgovina je izjemoma prikazala samo 1,4 %, pri
tem pa je odvedla v amortizacijo 3-krat več kot je predpisana
minimalna stopnja amortizacije. Skupno kmetijstvo v občini,
v katero štejejo zraven našega kombinata še »Perutnino«, KZ
Lovrenc ter ŽV zavod in Veterinarsko postajo, pa je ustvarilo
1,8 % skupnega dobička na celotno realizacijo.

Zanimivo bi bilo izvedeti, ali smo res delavci v kmetijstvu
krivi za takšno malo stopnjo dobička, oziroma bi radi odgo-
vor, ali so res v drugih dejavnostih v celoti zaslužni za boljši
uspeh?

V kombinatu pa so posamezni obrati imeli 30. 9. 1972 tak
uspeh in stopnjo dobička:

Obrat	CD	Dobiček	Stopnja v %
Mizarstvo	1.787	164	9,2
Gozdarstvo	5.675	— 88	—
Mlekarna	18.870	816	4,3
Tehnoservis	7.490	541	7,2
Gradbena ekipa	866	13	1,5
Mešalnica — silosi	28.764	136	0,5
Trgovina	13.932	485	3,5
Farma bekonov	29.442	316	1,1
Kletarstvo	16.789	1.281	7,6
Kooperacija skupaj	62.054	1.797	2,9
a) trgovina	48.236	757	1,6
b) proizvodnja	13.818	1.040	7,5
Kmetijstvo	18.855	15	0,1
KK skupaj:	207.264	5.738	2,8

Gozdarstvo je bilo v III. trimesečju edini obrat, ki je izka-
zoval izgubo. Stopnja dobička je največja v obrti — Mizarstvu,
sledijo pa Kletarstvo, Kooperacija — dejavnost proizvodnje,
»Tehnoservis« itd.; obrat Kmetijstvo pa z manj kot 0,1 % še
vedno ne more govoriti o ustreznih akumulativnosti.

Razprave o organizaciji temeljnih organizacij združenega
dela (TOZD) bodo morale upoštevati različne objektivne ugod-
nosti in težave, ki jih imajo posamezni obrati. Žato bodo mo-
rala dobiti stališča, ki so v kombinatu že osvojena — da mora
biti tesna povezava od nastanka proizvoda oz. pridelka do nje-
gove realizacije na trgu — otipljivo obliko pri nastanku novih
TOZD.

— op —

Tečaj za upravljalce motornih žag

V mesecu novembru 1972 je organiziral obrat Gozdarstvo skupno z Izobraževalnim cen-
trom Gozdnega gospodarstva Celje tečaj za delo z motor-
nimi žagami. Ob koncu teča-
ja so tečajniki opravljali iz-
pit pred izpitno komisijo, ki
so jo sestavljali ing. Kumer
Pavle, Zlodej Stanko in ing.
Marinković Živorad.

Izpit za upravljalce motor-
nih žag so uspešno opravili
naslednji delavci: Jerenec
Mirko, Šket Albert, Kolednik
Jakob, Bauman Miroslav,
Rozman Janez, Rodošek Le-
opold, Jančič Andrej, Jernej-
šek Martin, Zolger Otmar,
Pšeničnik Vinko in Korazija
Rudolf.

Vsem navedenim delavcem
je priznal Odbor za kadre
Kmetijskega kombinata Ptuj
na svoji seji 11. 12. 1972 naziv
»PRIUČEN (PK) UPRAVLJA-
VEC MOTORNE ŽAGE« goz-
darske stroke.

K njihovem uspehu česti-
tamo! fg

Ustanovitev komisije za šport

Od meseca junija 1972 imo-
na pobudo občinskega sin-
dikalnega sveta Ptuj tudi v
našem podjetju komisijo za
šport.

Ustanovili smo šest ekip, ki
bi se naj udeležile sindikal-
nega tekmovanja v okviru
občine v letu 1972/73.

Imamo naslednje ekipe:

- ekipa za kegljanje,
- ekipa za namizni tenis,
- ekipa za veliki nogomet,
- ekipa za šah,
- ekipa za streljanje in
- ekipa za trim

Vsaka ekipa ima tudi svoje-
ga vodjo, ki skrbi za delo e-
kipe in daje svojim članom
potrebna navodila.

Do sedaj se je prijavilo 98
delavcev, ki sodelujejo v eni
ali več ekipah.

Tu gre prvenstveno za mno-
žičnost organizirane akcije.
Šele sekundarnega značaja je
organizacija tekmovanj med
kolektivni organizacij združe-
nega dela.

Zato pozivamo člane delov-
ne skupnosti kombinata, so-
delujte v akciji v čim večjem
številu in se prijavljajte vod-
jem ekip. MZ

VELIKI NOGOMET

Kmetijski kombinat tretji

Med ekipami, ki so končale
tekmovanje v jesenskem ro-
ku 1972/73, je ekipa velikega
nogometa. V zelo ostri kon-
kurenci je osvojila tretje me-
sto od desetih ekip.

Tekme so bile zelo ostre
vendar prijateljske. Upamo,
da bodo igralci v spomladan-
skem delu tekmovanja prav
tako požrtvovalni in borbeni
kot so bili do sedaj ter da
bodo svoje podjetje tudi v bo-
doče tako dobro zastopali.

REZULTATI TEKMOVANJA

KK — DES	7:2
EKO — KK	3:7
Sigma — KK	3:8
KK — Mercator	3:2
KK — TAP	5:2
Izbira — KK	5:7
KK — TGA	3:4
KK — O. Meglič	9:1
TVI — KK	0:3

LESTVICA

TAP	59 : 23	16 toč.
TGA	41 : 17	15 toč.
KK	49 : 25	14 toč.
DES	46 : 31	10 toč.
EKO	42 : 32	7 toč.
Sigma	38 : 39	7 toč.
Mercator	27 : 48	5 toč.
Izbira	33 : 60	5 toč.
O. Meglič	23 : 63	3 toč.
TVI	24 : 42	0 toč.
		MZ

EKIPA V NOGOMETU, KI JE OSVOJILA TRETJE MESTO

